

**КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ТАРАСА ШЕВЧЕНКА**

МЕХАНІКО-МАТЕМАТИЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ

Кафедра загальної математики

**ПРОГРАМА
ПЕДАГОГІЧНОЇ ПРАКТИКИ**

для студентів

освітньо-кваліфікаційного рівня «спеціаліст»

напряму підготовки 0402 – фізико-математичні науки

спеціальності 7.04020101 – математика

денної форми навчання

Затверджено
на засіданні Вченої ради
механіко-математичного
факультету

Протокол № 4
від 9 грудня 2013 р.
Голова вченої ради

_____ М. Ф. Городній

КИЇВ – 2013

Укладач:

к. ф.-м. н., доцент кафедри загальної математики Кушніренко С. В.

Програма педагогічної практики затверджена на засіданні кафедри загальної математики

Протокол № 4 від “30” жовтня 2013 року

Завідувач кафедри _____ О.М. Станжицький
(підпис)

« 30 » жовтня 2013 року

Схвалено науково-методичною комісією механіко математичного ф-ту

Протокол від « 4 » листопада 2013 року № 3

Голова науково-методичної комісії _____ 0.0. Курченко
(підпис)

« 4 » листопада 2013 року

ВСТУП

Педагогічна практика студентів механіко-математичного факультету освітньо-кваліфікаційного рівня спеціаліст, напряму підготовки математика є складовою частиною підготовки випускників факультету до викладацької діяльності. Педагогічна практика відіграє значну роль в навчальному процесі Київського національного університету імені Тараса Шевченка, оскільки учбові заклади такого рівня готують не просто фахівців своєї справи, а спеціалістів, які здатні акумулювати всі класичні та сучасні методи викладання математики і використовувати їх при навчанні студентів та учнів середніх спеціалізованих навчальних закладів з поглибленим вивченням природничих дисциплін.

У відповідності з навчальним планом механіко-математичного факультету педагогічну практику студенти ОКР спеціаліст, напряму підготовки математика, денної форми навчання проходять протягом шести тижнів у лютому - березні місяцях на початку другого семестру з відривом від навчання. Практика проходить згідно з «Положенням про проведення практики студентів Київського національного університету імені Тараса Шевченка», затвердженого розпорядженням ректора № 16 від 23.03.2007 року.

Педагогічну практику студенти ОКР спеціаліст механіко-математичного факультету проходять в основному у навчальних закладах міста Києва, які визначаються як базові для проходження практики, зокрема, Український фізико-математичний ліцей КНУ імені Тараса Шевченка, Київський природничо-науковий ліцей №145, ліцей № 227 імені М.М. Громова, та гімназія № 179 міста Києва. Частина іногородніх студентів проходить практику у школах, які вони закінчили. Це має важливе значення для залучення широкого загалу молоді до навчання на механіко-математичному факультеті.

Керівники практики з факультету разом з керівниками базових навчальних закладів закріплюють студентів за висококваліфікованими викладачами та безпосередньо контролюють проведення передбачуваних практикою заходів. Керівник-методист практики з відповідної кафедри факультету університету здійснює загальний контроль підготовлених студентами навчально-методичних матеріалів та контактує з викладачем, за яким закріплено студентів-практикантів.

1. МЕТА І ЗАВДАННЯ ПРАКТИКИ

Головною *метою* проведення педагогічної практики є залучення студентів до практичної викладацької діяльності, закріплення, поглиблення і творче використання теоретичних знань фахової підготовки, методики викладання математики та навчально-виховної роботи, а також набуття відповідних практичних навичок викладання математики в школі.

Завдання практики полягають у :

- безпосередньому ознайомленні студентів-практикантів з класичними і сучасними формами та методами викладання математичних дисциплін, що використовуються в середній школі та їх практичному оволодінню;

- вихованні у студентів-практикантів творчого підходу до навчально-методичної роботи, наукової праці, формуванню потреби у самовихованні, підвищенні своєї кваліфікації;

- здобутті студентами професійних якостей майбутнього викладача - вміння готувати дидактичний матеріал з використанням останніх досягнень в галузі методики викладання елементарної математики, доступно і логічно викладати програмний матеріал учням, керувати аудиторією тощо;

- формуванні вміння аналізувати уроки, лекції та семінарські заняття своїх колег та використовувати кращі доробки в організації власної викладацької роботи.

Реалізація мети та завдань забезпечується шляхом чіткої організації педагогічної практики, виконання основних вимог, вказаних у цій програмі як студентами практикантами, так і викладачами-методистами.

Після проходження педагогічної практики студенти повинні

знати: основні досягнення педагогіки та методики викладання математики; основні методи пізнання та навчання математики; загальні підходи до розв'язування навчально-методичних задач; засоби та форми організації навчання математики; основні типи задач з елементарної математики та відповідні методики викладання математики в шкільному курсі.

вміти: використовувати загальні та спеціальні методики викладання математики; навчати учнів розв'язувати типові задачі з елементарної математики, використовуючи і розуміючи відповідні методичні підходи, проводити навчально-виховну роботу відповідно до сучасних вимог, проявляти творчий підхід при викладанні математики; аналізувати власну педагогічну діяльність з метою її вдосконалення.

2. ЗМІСТ ПЕДАГОГІЧНОЇ ПРАКТИКИ

Навчально-методична робота складає суть педагогічної практики. Саме в ході навчально-методичної роботи реалізуються основні завдання практики, що полягають у формуванні у студентів навичок викладацької роботи.

Навчально-методична робота полягає в:

- відвідуванні уроків, лекцій, семінарських занять та консультацій, що проводять вчителі-методисти з метою вивчення методичного досвіду і системи навчальної роботи базової школи, оволодіння методикою підготовки до занять і методикою викладання навчального матеріалу;

- освоєнні засобів організації та контролю аудиторної та позакласної роботи учнів;
- відвідуванні занять, що проводять студенти-практиканти з наступним обговоренням та письмовим рецензуванням
- підготовці планів-конспектів та самостійному проведенню уроків, консультацій та виховного заходу.

Навчально-методична робота студента має дві складові частини, що доповнюють одна одну: *пасивна та активна (аудиторна)* практика.

Пасивна практика в більшості випадків передую активній (аудиторній). Вона полягає у знайомстві з базою практики, з навчальними планами з математики і суміжних дисциплін, у відвідуванні уроків, лекцій, семінарських занять, консультацій які проводить вчитель-методист та інші вчителі школи; участі у навчально-методичній роботі школи, відвідуванні уроків, лекцій та семінарів, які проводять інші студенти-практиканти з наступним обговоренням результатів.

Об'єм пасивної практики - не менше 10 годин.

Активна (аудиторна) практика є провідною у процесі педагогічної практики, оскільки саме в ході активної практики виявляються та закріплюються викладацькі навички студентів. Активна практика включає в себе підготовку та самостійне проведення уроків, лекцій і семінарських занять; проведення консультацій; участь у методичній роботі, проведення виховного заходу.

До початку активної практики студент надає викладачеві-методистові плани-конспекти уроків, лекцій та методичні розробки семінарських занять і виховних заходів. Після узгодження змісту конспекту з викладачем-методистом студент допускається до самостійного проведення занять.

На залікових заняттях мають бути присутні викладач-методист (керівник), студенти-практиканти. Після закінчення уроку, лекції (семінарського заняття) проводиться обговорення, в якому беруть участь всі присутні. В ході обговорення висловлюються зауваження теоретичного (стосовно змісту уроку лекції, семінару) та методичного (якість подачі матеріалу, контроль над аудиторією, активність учнів, використання допоміжних засобів навчання і т.п.) плану. Керівник практики від базової школи оцінює кожне залікове заняття за 5-бальною шкалою з відповідною відміткою у щоденнику практики.

Об'єм активної педагогічної практики складає не менше 5 годин.

На заключному етапі педагогічної практики студенти підводять підсумки проходження педагогічної практики з обов'язковим написанням письмового звіту практики.

3. ПОРЯДОК ПРОХОДЖЕННЯ ПРАКТИКИ

Відповідно до навчального плану механіко-математичного факультету студенти ОКР спеціаліст, напряму підготовки математика, денної форми навчання проходять педагогічну практику в базових учбових закладах, які визначаються Київським національним університетом імені Тараса Шевченка та механіко-математичним факультетом. Основними базовими учбовими закладами є Український фізико-математичний ліцей КНУ імені Тараса Шевченка, Київський природничо-науковий ліцей №145, ліцей № 227 імені М.М. Громова, та гімназія № 179 міста Києва. Оплата керівників практики базових шкіл за місцем проходження практики студентів-практикантів здійснюється відповідно до чинного законодавства згідно з розрахунком кошторису на педагогічну практику студентів механіко-математичного факультету ОКР спеціаліст денної форми навчання у поточному навчальному році.

У разі необхідності студенти можуть проходити практику в інших навчальних закладах України та міста Києва після дозволу базової кафедри та декана факультету за умови надання відповідного педагогічного супроводу та керівництва практикою на громадських засадах.

Керівництвом навчальних закладів, де студенти-практиканти проходить педагогічну практику, за кожним студентом закріплюється керівник-методист, який здійснює безпосередній контроль над проходженням практики і оцінює роботу студента на всіх етапах практики.

Особливу увагу при організації педагогічної практики слід звертати на вибір викладачів-методистів, котрі мають проводити постійний контроль за проходженням студентами практики. Важливо призначати керівниками викладачів, що мають достатній досвід педагогічної роботи. Доцільно закріплювати за одним викладачем-методистом не більше 4 студентів-практикантів.

Проходження практики слід розпочинати з відвідування уроків, лекцій та семінарських занять, які проводить викладач-методист. При цьому студент знайомиться не лише з методами викладання, а й з тими групами учнів, у яких в подальшому він проводитиме уроки (лекції чи практичні заняття). В цей же період практиканти готують конспекти уроків, лекцій та практичних занять і надають їх для рецензування викладачів-методистові.

На другому етапі практики студент проводить уроки, читає лекції, проводить семінарські заняття, планує і проводить виховні заходи, відвідує заняття своїх колег. До «Звіту про проходження педагогічної практики» обов'язково додаються плани-конспекти не менше чотирьох залікових уроків, виховного заходу та дві рецензії на відвідані заняття своїх колег чи вчителя-методиста. На протязі всього проходження практики студент бере активну участь в науково-методичній та виховній роботі школи.

Заключним етапом практики є підготовка студентами «Звіту про проходження педагогічної практики» (див. Додатки) та затвердження його на

засіданні педагогічної ради школи.

4. ОРГАНІЗАЦІЯ ПРАКТИКИ

Загальне керівництво педагогічною практикою здійснює декан факультету та факультетський керівник практики, який призначається розпорядженням декана факультету.

В обов'язки факультетського керівника входить підготовка наказу про практику, загальне керівництво нею та координація методичного керівництва з боку кафедр. По закінченню практики факультетський керівник за результатами обговорення практики на засіданнях кафедр готує письмовий звіт декану факультету (додається).

Керівництво практикою студентів по кожній кафедрі покладається на завідуючих кафедрами, які планують розподіл студентів-практикантів між викладачами-методистами, а також здійснюють систематичний контроль за проходженням практики.

Безпосереднє керівництво педагогічною практикою кожного студента виконує викладач-методист, якого призначає кафедра відповідно до педагогічного навантаження. В обов'язки викладача-методиста входить постійна допомога студенту-практиканту у виконанні всіх завдань практики, їх оцінка та звіт про проходження практики.

5. ДОКУМЕНТИ ПРАКТИКИ

Головні документи педагогічної практики визначають зміст навчального процесу на різних етапах проходження практики, основні вимоги до студентів-практикантів та містять форми контролю за їх виконанням. До документів педагогічної практики відносяться: Наказ про педагогічну практику; протоколи засідань кафедр, індивідуальні звіти студентів про проходження практики, звіт керівника педагогічної практики по факультету.

Наказ про практику є основним документом, що визначає терміни та порядок проходження практики, базові навчальні заклади, викладачів-методистів, порядок та терміни здачі звітів про практику. Терміни та місце проходження практики, розподіл студентів-практикантів між школами та викладачами, форми відповідного контролю і звіту визначаються наказом про практику, який подається факультетським керівником декану факультету не пізніше як за два місяці до початку практики. Наказ про практику складається факультетським керівником. При розподілі студентів у навчальні заклади та закріпленні студентів-практикантів за викладачами бажано враховувати інтереси студентів.

Протоколи відповідних рішень кафедри вміщують результати

обговорення та оцінки індивідуальних звітів студентів-практикантів.

Індивідуальні звіти студентів-практикантів є основним звітним документом студента-практиканта. На основі усного звіту та письмового індивідуального звіту на засіданні кафедри затверджується загальна оцінка практики. Індивідуальний звіт містить:

- щоденник, що фіксує всі форми роботи під час практики;
- плани-конспекти проведених залікових занять і виховного заходу;
- індивідуальний звіт про проходження практики з виписаними заліковими заняттями та відповідними оцінками вчителя-методиста, завірений печаткою бази практики;
- рецензії на заняття практикантів (або вчителів), які відвідав студент;
- характеристика студента-практиканта керівником практики від базової школи, яка обов'язково містить оцінки за навчальну та виховну роботу.

Характеристика з місця проходження практики є офіційним документом, який візується керівником від бази практики та враховується при визначенні оцінки за практику керівником практики з факультету.

Загальний звіт про проходження педагогічної практики подається факультетським керівником декану факультету у 7-денний термін після отримання результатів оцінки практик на засіданнях кафедр.

6. ОЦІНКА РЕЗУЛЬТАТІВ ПРАКТИКИ

Диференційованій оцінці з боку викладача-методиста (керівника) підлягають всі завдання, що виконує студент-практикант. Уроки, лекції, семінарські заняття та виховні заходи оцінюються як за змістом, так і за дотриманням методики викладання за дванадцятибальною шкалою. Оцінки заносяться в Щоденник практики викладачем-методистом. Кінцеві узагальнені оцінки (відмінно, добре, задовільно, незадовільно) за навчальну та виховну роботу затверджуються педагогічною радою школи і заносяться у характеристику студента-практиканта.

Остаточні підсумки практики підводяться у процесі складання студентами диференційованого заліку керівникам практики від університету. На основі кінцевих узагальнених оцінок з баз практики та захисту студентами результатів практики керівники практики від факультету виставляють підсумкову оцінку у 100-бальній шкалі. Вона повинна враховувати рівень виконання завдань практики студентами та зміст представлених звітних документів.

Шкала відповідності

За 100-бальною шкалою	Оцінка за національною шкалою	
90 – 100	5	відмінно
85 – 89	4	добре
75 – 84		
65 – 74	3	задовільно
60 – 64		
35 – 59	2	незадовільно
1 – 34		

Оцінка за практику вноситься в залікову-екзаменаційну відомість і в залікову книжку студента за підписами членів комісії.

Студенту, який не виконав програму практики з поважних причин, може бути надано право проходження практики повторно. Студент, який вдруге отримав негативну оцінку з практики, відраховується з університету.

Перелік документів,
які включено до індивідуального звіту
про педагогічну практику студента (ки)
ОКР спеціаліст механіко-математичного факультету
(П I П-б студента)

№	Назва документу
1	Звіт про проходження практики
2	Щоденник практики
3	Плани-конспекти проведених уроків та виховних заходів
4	Рецензії на відвідані уроки (<i>лекції</i>) студента-практиканта
5	Характеристика з місця проходження практики
	Підпис студента-практиканта

Додаткок 2

ЩОДЕННИК ПЕДАГОГІЧНОЇ ПРАКТИКИ

студента ОКР спеціаліст механіко-математичного факультету
ППП-б

за період з ... по...20__ року

Місце практики

Викладач-методист

Дата	Вид виконаної роботи	Відмітка про виконання або оцінка за залікове заняття з підписом вчителя- методиста

ЗВІТ ПРО ПРОХОДЖЕННЯ ПЕДАГОГІЧНОЇ ПРАКТИКИ
студента ОКР спеціаліст механіко-математичного факультету
ППП-б

за період з ... по ... 20__ року

Місце практики

Викладач-методист

За період практики мною було виконано наступні види роботи:

1) пасивна практика

№	Тема уроку, лекції чи семінарського заняття, був присутній практикант	ППП-б викладача, або іншого практиканта, які проводили заняття	Дата	Підпис викладача-методиста
1				

2) активна практика

№	Тема проведеного уроку чи виховного заходу	Клас	Дата	Оцінка	Підпис викладача-методиста
1					

3) рекомендації щодо вдосконалення змісту практики

1. Позитивні моменти в організації та змісті практики.

2. Негативні моменти в організації та змісті практики.

Побажання та рекомендації щодо покращення організації та змісту практики.

Підпис студента

Підпис вчителя-методиста